

DEN TILFÄLLIGE FOTOGRAFEN

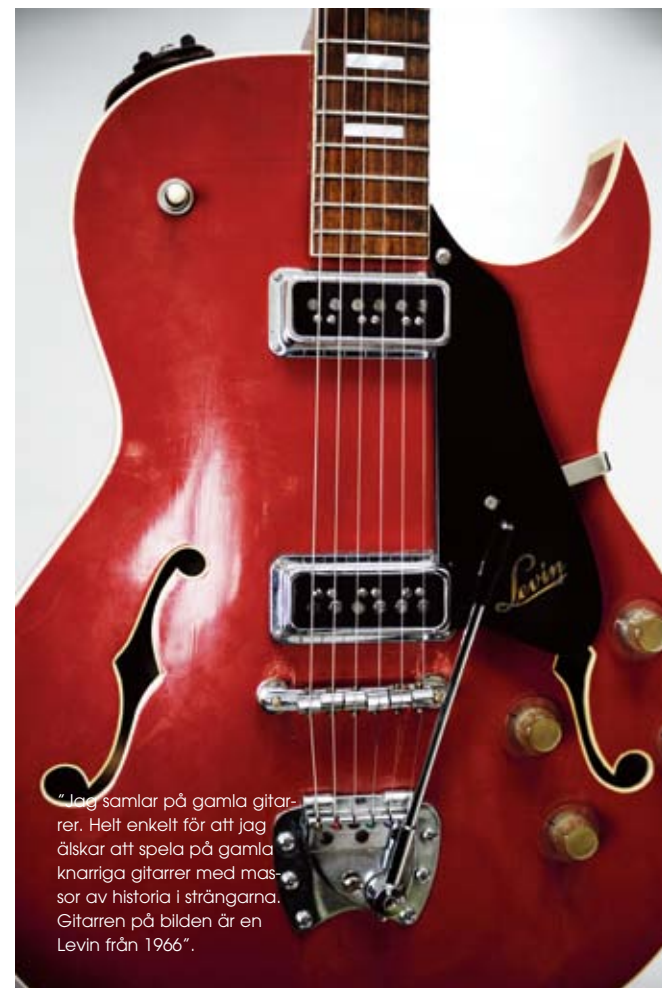
I en vindsvåning på Söder i Stockholm brukar konstnären Jacob Felländer och hans familj mellanlanda. För honom och frun Eva Röse utspelar sig livet på resande fot. Konsten uppstår i glappet mellan slumpmässiga möten och 32 oberäkneliga kameror.

TEXT CAROLINE HÄJNER
FOTO PATRIK ENGSTRÖM

"Vår sextiotals soffa framför en Segulgitar jag fick studentpresent av min mormor".

"Jag samlar på gamla gitarrer. Helt enkelt för att jag älskar att spela på gamla knarriga gitarrer med massor av historia i strängarna. Gitarren på bilden är en Levin från 1966".

Hela mitt konstnärskap bygger på resande. När någon frågar vad jag gör för bilder så svarar jag: stora, abstrakta stadslandskap. När Jacob Felländers konst blir till går det till såhär: han reser runt i världen med ett gäng slitna, analoga "plastkameror". Till skillnad från dagens precisa digitalvarianter kan man inte göra några inställningar på dessa gamla trotjänare, och många av dem har något fel, som ett skevt sikte eller att de släpper in för mycket ljus.

– Man har ingen men all kontroll när man fotar med dem. Det blir alltid fel men det gäller att använda felen rätt.

Jacob multiexponerar negativerna under resan, och framkallar filmen först när han kommit hem. Kamerornas skavanker och egenheter gör att bilderna aldrig blir som han tänkt sig, och någonstans där mellan idé och resultat blir det konst.

– När jag ser printarna så är reaktionen alltid "nääh, det här blev ju ingenting". Synd. Sen går jag tillbaka efter ett par dagar och tänker "men den här blev ju riktigt bra". Så är det alltid. Det tar ett tag innan jag kan hitta något intressant i dem.

Rio de Janeiros stränder, stadsgator i Indien, solnedgången i Sydafrika, vägor i Kalifornien, öken i Nevada och New Yorks

skyline. Jacob har fotograferat över hela världen. Oftast följer frun Eva Röse, som är skådespelerska, med och parets två små söner som redan är vana resenärer.

– Jag skulle aldrig prioritera att resa, framför familjen. Aldrig. Så vi passar på att resa tillsammans så länge det går.

Familjen Felländer-Röse har precis kommit hem efter två månader i Asien. Jacob packar inför nästa resa, han är i stort sett bara hemma och vänder. Den här gången ska han resa själv, för att utföra ett experiment. Tanken är att fota hela världen på en och samma bild.

– Jag tar med mig 30 kameror för man får bara en chans per kamera och film. Sedan fotar jag en stad i taget på ett och samma negativ. Så får vi se vad det blir när jag kommer hem. Det kanske inte går alls. Vem vet?

Fotot ska ingå i en utställning på Fotografiska i Stockholm. Som en hommage ("en så stor hommage man kan ge") börjar och slutar resan med en vy av museet.

– Om jag känner press på mig? Det är klart att det är press! Min utställning hänger på det här, det måste bli en bild och jag vet inte ens om det går. Jag ska resa världen runt, jag kan hamna i thailändskt fängelse eller tappa filmrullarna i havet eller vad som helst! Men press är det bästa som finns för kreativiteten överlag. ▶

"Den gigantiska ishinken i silver uppe på skåpet är en present från min pappa och det bästa sättet att snabbt skapa skön feststämning. Den lilla tavlan är ett porträtt på Eva och hennes syster av Lisa Rinnevu."

"Schmooveskor från Berlin som Eva gav mig i födelsedagspresent och 24 av de 32 kameror jag tar med mig jorden runt."

Här och var i lägenheten står små saker som vittnar om familjens tidigare äventyr. En surfbräda och små exotiska skulpturer. Väskor. På en knubbig öppen spis står foton från varma stränder.

– Vi prioriterar inte inredning, säger Jacob ursäktande och låter blicken svepa över den mysiga, vitmålade vindsvåningen. Inte för att vi inte vill utan för att vi lägger tiden på annat. På att resa, jobba, ta hand om barnen och oss själva.

Surfbrädan brukar åka med, gärna en gitarr också eftersom Jacob också är musiker. Och så barnens alla grejor förstås.

– Jag känner lite motstånd varje gång jag ska iväg. Det är trots allt ganska bökiigt, det är skönare att inte resa. Men den känslan försvinner ganska snabbt.

Våningen är rymlig med högt i tak och ett härligt takloft. Genom panoramafönstret, och från terrassen, ser man ett duggigt Stockholm. Att se Södermalm takvägen är som att se en helt ny stad. Där ligger den rar och stilla. Man skulle kunna tänka sig att det är en inspiration för stadsfotografen Felländer, men så är det inte.

– Jag har svårt att hitta bilder i Sverige. Jag ser inte romantiken, jag ser inte i bilder här. Det är ju vanligt förstås, att man blir hemmablind. Men jag känner mig inte helt och hållet hemma här heller.

I de perioder han är hemma tar Jacob hand om administrativa sysslor. Kvitton, papper, planering. Kreativiteten är låg och Stockholm oinspirerande. Resandet har alltid funnits hos Jacob.

Efter gymnasiet flyttade han till USA för att studera foto och design och stannade kvar i landet i åtta år. Florida, där han började utforska fotokonst på allvar, är kanske det ställe på jorden där han känner sig mest hemma. Det var också där han upptäckte sin egen fotostil, tack vare en unik lärare som gjorde intryck.

– Trots att han var gravt alkoholiserad var han en fantastisk lärare och blev en portal in i både fotohistorien och det amerikanska samhället. Ibland dök han inte upp på lektionerna, då åkte man hem till honom och drack öl på hans veranda i stället, och lärde sig lika mycket där som i klassrummet. Han var helt emot digitaliseringen av fotokonsten och fick till och med sparken för att han vägrade undervisa i digitalfoto.

När Jacob var klar med sin utbildning och redo att erövra världen med sin fotokonst och sin nya, avancerade, fina digitalkamera så tog han farväl av sin lärare som blängde på den moderna kameran.

– Han gav mig en gammal, rysk plastkamera och sa "ta den här och lova att du använder den emellanåt också".

Den slitna lilla kameran har kommit att bli Jacobs favoritkamera. Han har 40 likadana men det är den där speciella, som han fick av läraren som är bäst. Det var med den han plötsligt såg världen som skev, oväntad och full av överraskande bilder.

– Med den blir allting fel. ©